

2 0 2 1

GENERAL SCIENCE

Full Marks : 90

Pass Marks : 27

Time : 3 hours

Candidates shall note that each question will be multilingual, viz., in English / Assamese / Bengali / Bodo / Hindi medium, for their ready reference. In case of any discrepancy or confusion in the medium / version, the English version will be considered as the authentic version.

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

SECTION—A/ক—ভাগ/ক—শাখা/ক—বাহাগো/ক—भाग

1. For each question given below, four answers are given. Out of four, only one answer is correct. Select the correct answer :

তলৰ প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ চাৰিটাকৈ উত্তৰ দিয়া আছে। চাৰিটাৰ ভিতৰত মাত্ৰ এটাহে শুদ্ধ উত্তৰ।
শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

নীচৰ প্ৰতিটি প্ৰশ্নৰ চাৰটি কৰে উত্তৰ দেওয়া আছে। চাৰটিৰ ভিতৰে মাত্ৰ একটাই শুদ্ধ উত্তৰ। শুদ্ধ উত্তৰটি বেছে নাও :

गाहायनि मोनफ्रोम सौनायनि मोनब्रैयै फिननाय होनाय दं। मोनब्रैनि मादाव मोनसेल' गेबें फिननाय। गेबें फिननायखौ सायख'ना दिहुन :

नीचे दिए गए प्रत्येक प्रश्न के लिए चार उत्तर दिए गए हैं। चारों में से केवल एक उत्तर सही है।
सही उत्तर को चुनिए :

- (a) A solution turns red litmus blue. Its pH is likely to be

1

এটা দ্ৰৱই ৰঙা লিটমাছক নীলা কৰে। ইয়াৰ pH হ'ব পাৰে

একটি দ্ৰব লাল লিটমাসকে নীল বৰ্ণ কৰে। এর pH হতে পারে

मोनसे गलिलावआ गोजा लिटमासखौ नीला खालामो। बेनि pH जानो हागौ

कोई विलयन लाल लिटमस को नीला कर देता है। इसका pH सम्भवतः क्या होगा?

(i) 1

(ii) 4

(iii) 5

(iv) 10

- (b) An element reacts with oxygen to give a compound with a high melting point. This compound is also soluble in water. The element is likely to be

1

এটা মৌলই অক্সিজেনৰ লগত বিক্ৰিয়া কৰি উচ্চ গলনাংকৰ যৌগ উৎপন্ন কৰে।
যৌগটো পানীত দ্ৰৱণীয়। সম্ভৱপৰ মৌলটো হ'ল

একটি মৌল অক্সিজেনের সঙ্গে বিক্রিয়া করে উচ্চ গলনাংকের যৌগ উৎপন্ন করে।
যৌগটি জলে দ্রবণীয়। সম্ভাব্য মৌলটি হলো

मोनसे गुदिमुवाया अक्सिजेनजों फिनजाथाइ जानानै गोजौ गलिनाय बिन्दो थानाय खौसे सोमजियो। खौसेआ दैयाव गलियो। गुदिमुवाया जानो हागौ

कोई तत्व ऑक्सीजन के साथ अभिक्रिया कर उच्च गलनांक वाला एक यौगिक निर्मित करता है। यह यौगिक जल में विलेय है। यह तत्व सम्भवतः क्या हो सकता है?

(i) calcium

কেনছিয়াম

ক্যালসিয়াম

কেলসিয়াম

কৈলসিয়াম

(ii) carbon

কাৰ্বন

কাৰ্বন

কাৰ্বন

কাৰ্বন

(iii) silicon

ছিলিকন

সিলিকন

সিলিকন

সিলিকন

(iv) iron

আইৰন

আয়রন

আয়রন

লোহা

(c) Using Mendeleev's Periodic Table the formula predicted for the oxide of element 'K' is

1

মেণ্ডেলিভৰ পৰ্যাবৃত্ত তালিকা ব্যৱহাৰ কৰি নিৰ্ণয় কৰা 'K' মৌলৰ অক্সাইডটোৰ সংকেত হ'ল

মেণ্ডেলিভৰ পৰ্যাবৃত্ত তালিকা ব্যৱহাৰ কৰে নিৰ্ণয় কৰা 'K' মৌলৰ অক্সাইডটিৰ সংকেত হলো

मेण्डेलिभनि आन्थोरारि फारिलाइ बाहायनानै दिहुननाय 'K' गुदिमुवानि अक्साइडनि फरमुलाया जाबाय

मेन्डेलीफ की आवर्त सारणी का उपयोग करके अनुमान कीजिए कि 'K' के ऑक्साइड का सूत्र है

(i) KO_2 (ii) K_2O (iii) K_2O_3 (iv) K_2O_2

(d) Sphygmomanometer is an instrument which is used to measure the _____ of a man.

1

স্ফাইগম'মেনোমিটাৰ এবিধ যন্ত্ৰ, যাক মানুহৰ _____ জুখিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

স্ফাইগমোম্যানোমিটাৰ এক প্ৰকাৰেৰ যন্ত্ৰ যেটি মানুহেৰ _____ মাপাৰ জন্যে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

स्फाइगम'मेन'मिटर रोखोमसे दाजेम जायखौ मानसिनि _____ जखा लानो थाखाय बाहायनाय जायो।

स्फिग्मोमैनोमीटर एक ऐसा यंत्र है, जिसका उपयोग मानव के _____ को मापने के लिए किया जाता है।

(i) blood pressure

ৰক্তচাপ

ৰক্তচাপ

(ii) O_2 level in the bloodতেজত O_2 -ৰ মাত্ৰাৰক্তে O_2 -ৰ মাত্ৰা

থৈনি নারথাই

রক্তদাৰ

(iii) blood sugar level

তেজত শৰ্কৰাৰ মাত্ৰা

ৰক্তে শৰ্কৰাৰ মাত্ৰা

থৈয়াব শৰ্কৰানি জ'খা

রক্ত মেন্ শৰ্কৰা কে স্তৰ

থৈয়াব O_2 নি জ'খা

রক্ত মেন্ O_2 কে স্তৰ

(iv) level of urea in the blood

তেজত ইউৰিয়াৰ মাত্ৰা

ৰক্তে ইউৰিয়াৰ মাত্ৰা

থৈয়াব ইউৰিয়ানি জ'খা

রক্ত মেন্ যুৰিয়া কে স্তৰ

(e) The growth inhibiting hormone found to be present in plants is

উদ্ভিদত থকা বৃদ্ধিৰোধক হৰম'ন হ'ল

উদ্ভিদে থকা বৃদ্ধিৰোধক হৰমোন হ'লো

লাইফাৰ্নি বারায়নাথলী বন্ধ খালামনাথ হৰমনআ

पादपों में उपस्थित वृद्धि-रोधक हॉर्मोन है

(i) auxin

অক্সিন

অক্সিন

অক্সিন

অক্সিন

(iii) cytokinin

চাইট'কাইনি

সাইটোকাইনি

সাইট'কাইনি

সাইটোকাইনি

(ii) gibberellin

জিবাৰেলিন

জিবাৰেলিন

জিবাৰেলিন

জিবাৰেলিন

(iv) abscisic acid

এব্চাইচিক এচিড

অ্যাবসাইসিক অ্যাসিড

এব্সাইসিক এসিড

এব্সিসিক অম্ল

(f) When two pea plants, one with yellow and round seeds and the other with green and wrinkled seeds are crossed, the plants of the F_2 generation will be obtained in the ratio of

এজোপা হালধীয়া আৰু ঘূৰণীয়া বীজ বহন কৰা আৰু আনজোপা সেউজীয়া আৰু শোণ্টোৰা বহন কৰা দুজোপা মটৰ মাহৰ গছৰ মাজত যেতিয়া সংকৰণ ঘটোৱা হয়, তেতিয়া দ্বিতীয় জনুৰ গছবোৰ যি অনুপাতত পোৱা যাব সিটো হ'ল

একটি হলুদ এবং গোলাকার বীজ বহন করা এবং অন্যটি সবুজ এবং কুঞ্চিত বীজ বহন করা দুটি মটর গাছের মধ্যে যখন সংকরণ ঘটানো হয় তখন দ্বিতীয় জনুর গাছগুলি যে অনুপাতে পাওয়া যাবে সেটি হল

फांसे गोमो आरो दुलुर बेगर गोनां आरो गुबुन फांसेआ गोथां आरो खुथु-खात्रा बेगर गोनां फांनै मटर लाइफांनि गेजेराव जेब्ला आजायहोनाय जायो अब्ला नैथि जोलैनि लाइफांफोर रुजुथाइयाव मोननाय जायो

यदि मटर के दो पौधों, एक पीले और गोल बीजों वाला तथा दूसरा हरे और झुर्रीदार बीजों वाला, का संकरण कराया जाएगा, तो उत्पन्न F_2 पीढ़ी के पौधों का अनुपात होगा

(i) 1 : 1

(ii) 3 : 1

(iii) 9 : 3 : 3 : 1

(iv) 1 : 1 : 1 : 1

- (g) Where should an object be placed in front of a convex lens to get a real image of the size of the object?

1

লক্ষ্যবস্তুর সমান আকারের সৎ প্রতিবিম্ব পাবলৈ ই'লে লক্ষ্যবস্তুটো উত্তল লেনছৰ সম্মুখত কোন স্থানত ৰাখিব লাগিব ?

লক্ষ্যবস্তুর সমান আকারের সদ্বিষ্ম পেতে ইলে লক্ষ্যবস্তুটি উত্তল লেন্সের সম্মুখে কোন স্থানে রাখতে হবে ?

गंसे खंसा लेन्सनि सिगांआव बबे थावनियाव नोजोर मुवा दोनोब्ला नोजोर मुवानि थार सायखं मोनगोन?

किसी बिंब के समान आकार (साइज) का वास्तविक प्रतिबिंब प्राप्त करने के लिए बिंब को उत्तल लेंस के सामने कहाँ रखा जाना चाहिए?

(i) At infinity

অসীমত

অসীমে

জোবনো গৈযি জানথাইয়াব

अनन्त पर

(ii) At the principal focus of the lens

লেনছৰ মুখ্য ফ'কাছত

লেন্সের মুখ্য ফোকাসে

लेन्सनि गाहाइ फ'कासआव

लेंस के मुख्य फोकस पर

(iii) At twice of the focal length

ফ'কাছ দৈর্ঘ্যৰ দুগুণ দূৰত্বত

ফোকাস দৈর্ঘ্যের দুইগুণ দূরত্বে

फ'कास जानथाइनि नैफान जानथाइआव

फोकस दूरी की दोगुनी दूरी पर

(iv) Between the optical center of the lens and its principal focus

লেনছৰ আলোককেন্দ্ৰ আৰু মুখ্য ফ'কাছৰ মাজত
লেন্সৰ আলোককেন্দ্ৰ এবং মুখ্য ফোকাসের মধ্যে
লেन्सनि सोरांमिरु आरो गाहाइ फ'कासनि गेजेराव
लेंस के प्रकाशिक केंद्र तथा मुख्य फोकस के बीच

(h) The formation of rainbow

ৰামধেনু
রামধনু
जायखलं
इन्द्रधनुष

(i) occurs in the same direction as the Sun

সূৰ্যৰ একে দিশত সৃষ্টি হয়
সূৰ্যের একই দিকে গঠিত হয়
साननि एखे दिगआव सोमजियो
सूर्य की ही दिशा में बनता है

(ii) occurs in the opposite direction as the Sun

সূৰ্যৰ বিপৰীত দিশত সৃষ্টি হয়
সূৰ্যের বিপরীত দিকে গঠিত হয়
साननि उल्था दिगआव सोमजियो
सूर्य की विपरीत दिशा में बनता है

(iii) does not depend on the direction of the Sun

সূৰ্যৰ দিশৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰে
✓ সূৰ্যের অভিমুখের উপরে নির্ভর করে না
साननि दिगनि सायाव सोनारा
सूर्य की दिशा पर निर्भर नहीं करता

(iv) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়
উপরের একটিও নয়
गोजौनि मोनसेबो नडा
उपरोक्त में से कोई नहीं

(i) The SI unit of electric charge is

1

বিদ্যুৎ আধানৰ একক, আই. একক হ'ল
বিদ্যুৎ আধানৰ এস. আই. একক হ'ল
মোল্লিৰ সার্জনি এস্. আই. সানগুদিয়া
বিদ্যুৎ আবেশ কা এস. আই. মাত্ৰক হৈ

(i) coulomb

(ii) volt

কুলম্ব

ভল্ট

কুলম্ব

ভোল্ট

কুলম্ব

ভল্ট

কুলোম

বোল্ট

(iii) watt

(iv) joule

ৱাট

জুল

ৱাট

জুল

ৱাট

জুল

ৱাট

জুল

(j) Which one of the following is an example of non-conventional source of energy?

1

তলৰ কোনটো অপৰম্পৰাগত শক্তিৰ উৎস ?

নীচৰ কোনটি অপৰম্পৰাগত শক্তিৰ উৎস ?

গাহায়নি বৰেয়া সোলিৰোথা নডি শক্তিৰি ফুংখা?

निम्न में से कौन-सा गैर-परम्परागत ऊर्जा-स्रोत का एक उदाहरण है?

(i) Fossil fuels

(ii) Thermal power plants

জীৱাশ্মজাত ইন্ধন

তাপভিত্তিক শক্তি প্ৰকল্প

জীৱাশ্মজাত ইন্ধন

তাপভিত্তিক শক্তি প্ৰকল্প

বেগেন্থাই জনজাগ্ৰা

বিদুংআৰি গোহো দাৰিমিন

জীৱাশ্মী ইন্ধন

ঊষ্মীয় শক্তি সংয়ন্ত্ৰ

(iii) Hydropower plants

(iv) Solar energy

জলশক্তি প্ৰকল্প

সৌৰশক্তি

জলশক্তি প্ৰকল্প

সৌৰশক্তি

হাইড্ৰ'গোহো দাৰিমিন

সানারি শক্তি

জল-শক্তি সংয়ন্ত্ৰ

সৌৰ ঊৰ্জা

SECTION—B/খ—ভাগ/খ—শাখা/ख—बाहागो/ख—भाग

2. Write the balanced equation for the following chemical reaction : 1

তলৰ ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়াটোৰ বাবে সন্তুলিত সমীকৰণ লিখা :

নীচৰ ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়াটিৰ জন্য সমতাপূৰ্ণ সমীকৰণ লেখো :

गाहायनि रासायनारि फिनजाथाइनि थाखाय समानसु समानथाइ लिः

नीचे दी गयी रासायनिक अभिक्रिया के लिए सन्तुलित समीकरण लिखिए :

Hydrogen + Chlorine → Hydrogen chloride

হাইড্ৰ'জেন + ক্ল'ৰিন → হাইড্ৰ'জেন ক্ল'ৰাইড

হাইড্ৰোজেন + ক্লোরিন → হাইড্ৰোজেন ক্লোরাইড

हाइड्र'जेन + क्ल'रिन → हाइड्र'जेन क्ल'राइड

हाइड्रोजन + क्लोरीन → हाइड्रोजन क्लोराइड

3. Give an example of a metal which is a poor conductor of heat. 1

ধাতু এটাৰ উদাহৰণ দিয়া যি তাপৰ কম পৰিবাহী।

একটি ধাতুর উদাহরণ दाओ যেটি তাপের কম পরিবাহী।

धातु मोनसेनि बिदिन्थि हो जाय धातुआ बिदुंनि खम दैदेनग्रा।

एक धातु का उदाहरण दीजिए जो ऊष्मा की कुचालक है।

4. Draw the structure for the compound butanone. 1

বিউটান'ন যৌগটোৰ গঠন আঁকা।

বিউটানোন যৌগটিৰ গঠন আঁকো।

बिउटान'न खौसेनि दाथाइ आखि।

ब्यूटेनोन यौगिक की संरचना चित्रित कीजिए।

5. What is genetic drift? 1

জিনীয় পথচ্যুত কি ?

জিনেটিক ড্ৰিফ্ট কী ?

जिनारि बेहैखारनाया मा?

आनुवंशिक अपवाद क्या है?

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

What is variation? 1

বিভিন্নতা কি ?

বিভিন্নতা কী ?

रोखोमआ मा?

विभिन्नता क्या है?

6. What do you mean by least distance of distinct vision?

1

স্পষ্ট দৃষ্টির ন্যূনতম দূরত্ব মানে কি ?

स्पष्ट दृष्टिର ন্যূনতম দূরত্ব মানে কি ?

रोखा नुथाइनि खमसिन जानथाइया मा?

सुस्पष्ट दृष्टि की अल्पतम दूरी से क्या अभिप्राय है?

✓ 7. What is a balanced chemical equation? Why should chemical equations be balanced?

2

সম্বলিত রাসায়নিক সমীকরণ কি ? রাসায়নিক সমীকরণসমূহ কিয় সম্বলিত করিব লাগে ?

সমতাপূর্ণ রাসায়নিক সমীকরণ কী ? रसायनिक समीकरणसमूह কেন समतापूर्ण करते हय ?

समानसु रसायनारि समानथाइया मा? रसायनारि समानथाइफोरखौ मानो समानसु खालामनो नांगौ?

सन्तुलित रसायनिक समीकरण क्या है? रसायनिक समीकरणों को सन्तुलित करना क्यों आवश्यक है?

✓ 8. Explain why does an aqueous solution of an acid conduct electricity.

2

এছিড এটাৰ জলীয় দ্রবই কিয় বিদ্যুৎ পৰিবহণ কৰে, ব্যাখ্যা কৰা।

একটি অ্যাসিডের জলীয় দ্রব কেন বিদ্যুৎ পরিবহন করে, ব্যাখ্যা করো।

एसिडनि दैआरि गलिलावआ मानो मोल्लिब दैदेनो? बेखेव।

अम्ल का जलीय विलयन क्यों विद्युत् का चालन करता है, व्याख्या कीजिए।

✓ 9. With the help of suitable diagrams, describe the food obtaining process of amoeba.

2

উপযুক্ত চিত্রের সহায়ত এমিবার খাদ্য আহরণ প্রক্রিয়া বর্ণনা কৰা।

উপযুক্ত চিত্রের সাহায্যে অ্যামিবার খাদ্য আহরণ প্রক্রিয়া বর্ণনা করো।

गोनां सावगारिनि हेफाजाबाव एमिबानि आदार आजावनाय आदबखौ बेखेव।

उपयुक्त चित्र की सहायता से अमीबा में भोजन ग्रहण करने की प्रक्रिया का वर्णन कीजिए।

Or / नाइवा / अथवा / एबा / अथवा

What are the biological catalysts? What is their function?

1+1=2

জৈব অনুঘটকবোৰ কি ? এইবোৰৰ কাৰ্য কি ?

জৈব অনুঘটকগুলি কী ? এগুলির কার্য কি ?

जिबआरि थुनज्जायग्राया मा? बेफोरनि हाबाखौ लिर।

जैव उत्प्रेरक क्या हैं? उनका कार्य क्या है?

10. Name the respiratory pigment present in our blood and state its function. 1+1=2

আমার তেজত থকা শ্বাসকণা বিধৰ নাম লিখা আৰু তাৰ কাৰ্য ব্যক্ত কৰা।

আমাদেৰ রক্তে থাকা শ্বাসকণার নাম লেখো এবং তার কার্য ব্যক্ত করো।

जॉनि थैयाव हांलाग्रा पिगमेन्टनि मुंखौ लिर आरो बेनि हाबाखौ मख'।

हमारे रुधिर (रक्त) में उपस्थित श्वसन वर्णक का नाम लिखिए एवं इसके कार्य को व्यक्त कीजिए।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

What is ATP? Why it is known as the energy currency for most cellular processes? 1+1=2

ATP কি? ইয়াক কোষৰ বেছিভাগ কেমীয় প্ৰক্ৰিয়াৰ শক্তিমুদ্রা হিচাবে জনা যায় কিয়?

ATP কী? এটি কোষের বেশিরভাগ কেমীয় প্ৰক্ৰিয়াৰ শক্তিমুদ্রা হিসাবে পরিচিত কেন?

ATPआ मा? बेखौ जिबखिनि गोबांसिन जिबखियाि बिखान्थिफोरनि शक्ति बाहायलु हिसाबै मिथिहोनाय जायो मानो?

ATP क्या है? अधिकांश कोशिकीय प्रक्रमों के लिए इसे ऊर्जा मुद्रा क्यों कहा जाता है?

11. With a neat labelled diagram, describe a nerve cell. 1+1=2

✓ এটা পৰিষ্কাৰ চিহ্নিত চিত্ৰৰ সহায়ত স্নায়ুকোষ এটাৰ বৰ্ণনা কৰা।

একটি পরিষ্কার চিহ্নিত চিত্রের সাহায্যে একটি স্নায়ুকোষের বর্ণনা দাও।

मोनसे रोखा दिन्थिनाय सावगारिनि हेफाजाबाव बिसोमजिबखि मोनसेखौ बेखेव।

एक साफ नामांकित चित्र की सहायता से तंत्रिका कोशिका का वर्णन कीजिए।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

Describe a reflex arc. 2

প্ৰতীপ ধনু এটাৰ বৰ্ণনা দিয়া।

একটি প্রতীপ ধনুর বর্ণনা দাও।

गाव मावफुंनाय बोरला मोनसेनि बेखेवथि हो।

प्रतिवर्ती चाप का वर्णन कीजिए।

12. How does a unisexual flower differ from a bisexual flower? Give one example each for both the types. 1+1=2

একলিংগী পুষ্প কেনেদৰে উভয়লিংগী পুষ্পতকৈ বেলেগ? দুয়োবিধৰে একোটাকৈ উদাহৰণ দিয়া।

একলিঙ্গ পুষ্প কীভাবে উভলিঙ্গ পুষ্পের থেকে পৃথক? দুই প্রকারেরই একটি করে উদাহরণ দাও।

सेआथोनारि बिबारआ मारौरै नै-आथोनारि बिबारनिखुइ आलादा? मोननैनिबो मोनफायै बिदिन्थि हो।

एकलिंगी पुष्प तथा उभयलिंगी पुष्प में क्या अन्तर है? दोनों के लिए एक-एक उदाहरण दीजिए।

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

Give the names of two agents that help in cross-pollination.

How do a seed and a fruit develop?

1+1=2

ইতৰ পৰাগযোগ ঘটাত সহায় কৰা কাৰক দুটাৰ নাম লিখা। এটা বীজ আৰু এটা ফলৰ বিকাশ কেনেদৰে ঘটে?

ইতৰ পৰাগযোগ ঘটাতে সাহায্য কৰা কাৰক দুটিৰ নাম লেখো। একটি বীজ এবং একটি ফলের বিকাশ কীভাবে ঘটে?

मालाईजो हायना नांनायाव हेफाजाब होग्रा मोननै जाहोग्रानि मुं लिर। मोनसे बेगर आरो थाइसे फिथाइनि बारायनाया माबोरै जायो?

पारपरागण में सहायक दो वाहकों के नाम लिखिए। एक बीज और एक फल का विकास किस प्रकार होता है?

13. Find the focal length of a convex mirror whose radius of curvature is 30 cm. 2

30 cm ভাঁজ ব্যাসার্ধৰ উত্তল দাপোণ এখনৰ ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ণয় কৰা।

30 cm ভাঁজ ব্যাসার্ধৰ একটি উত্তল দৰ্পণৰ ফোকাস দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ণয় কৰো।

30 cm खेंख्रा सखावगोनां खंसा आयना गंसेनि फ'कास जानथाइखौ दिहुन।

उस उत्तल दर्पण की फोकस दूरी ज्ञात कीजिए, जिसकी वक्रता-त्रिज्या 30 cm है।

14. How much work is done in moving a charge of 5 C across two points having a potential difference of 10 V? 2

10 V বিভব ভেদৰ দুটা বিন্দুৰ মাজেৰে 5 C আধান চালিত কৰোঁতে কিমান কাৰ্য কৰিব লাগিব?

10 V বিভব ভেদেৰ দুটি বিন্দুৰ মধ্য দিয়ে 5 C আধান চালিত করতে কত কাৰ্য করতে হবে?

10 V थाखाथि फाराग थानाय मोननै बिन्दोनि गेजेरजों 5 C सार्ज थांहोनो बेसेबां हाबा मावनांगोन?

10 V विभवान्तर के दो बिन्दुओं के बीच 5 C आवेश को ले जाने में कितना कार्य किया जाता है?

15. Why do two magnetic lines of force not intersect each other?

দুডাল চৌম্বক বলৰেখাই কিয় পৰস্পৰ কটাকাটি নকৰে ?

দুটি চৌম্বক বলৰেখা কেনে পৰস্পৰ কাটাকাটি কৰে না ?

দুই চুম্বক সালি হাংখোআ মানো গাবজোঁ গাব দানস'লায়া?

दो चुम्बकीय क्षेत्ररेखाएँ एक-दूसरे को प्रतिच्छेद क्यों नहीं करती?

16. Give any two ways in which biodegradable substances would affect the environment.

জীৱ নিম্নীকৰণ পদাৰ্থই পৰিবেশত প্ৰভাৱ পেলাব পৰা দুটা সম্ভাৱনাৰ বিষয়ে লিখা।

জীৱ নিম্নীকৰণ পদাৰ্থ পৰিবেশে প্ৰভাৱ ফেলতে পাৰে এমন দুটি সম্ভাবনাৰ বিষয়ে লেখো।

जिबआरि सेवग्रा जिरादफोरा आबहावाखौ गोहोम खोलैनो हागौ बेनि मोननै राहा हो।

कोई ऐसे दो तरीके सुझाइए जिनमें जैव निम्नीकरणीय पदार्थ पर्यावरण को प्रभावित करेंगे।

17. State the different trophic levels of a food chain with examples.

এটা খাদ্য শৃংখলৰ বিভিন্ন পৌষ্টিক স্তৰসমূহৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ লিখা।

একটি খাদ্য শৃংখলৰ বিভিন্ন পৌষ্টিক স্তৰসমূহৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ লেখো।

मोनसे जामुं जिनजिनि गुबुन गुबुन थांना थानाय थोरफोरखौ मोनसे बिदिन्थिनि हेफाजाबजोँ बिजिर।

आहार शृंखला के विभिन्न पोषी स्तरों को उदाहरण सहित समझाइए।

- ✓ 18. A metal compound A reacts with dilute hydrochloric acid to produce a gas which extinguishes a burning candle. Identify the gas produced. If calcium chloride is one of the products formed in the above reaction, then name the metal compound A and write the balanced chemical equation for the reaction.

3

এটা ধাতব যৌগ A লঘু হাইড্র'ক্ল'ৰিক এছিডৰ সৈতে বিক্ৰিয়া কৰি এটা গেছ উৎপন্ন কৰে, যি গেছটোৱে এডাল জ্বলি থকা ম'ম নুমুৱায়। এই উৎপন্ন হোৱা গেছটো চিনাক্ত কৰা। বিক্ৰিয়াটোত উৎপন্ন হোৱা এটা যৌগ কেলছিয়াম ক্ল'ৰাইড হ'লে ধাতব যৌগ A-ৰ নাম লিখা আৰু বিক্ৰিয়াটোৰ সম্বলিত ৰাসায়নিক সমীকৰণটো লিখা।

একটি ধাতব যৌগ A লঘু হাইড্রোক্লোরিক অ্যাসিডের সঙ্গে বিক্রিয়া করে একটি গ্যাস উৎপন্ন করে যেটি একটি জ্বলন্ত মোমবাটিকে নিভিয়ে দেয়। উৎপন্ন হওয়া গ্যাসটি সনাক্ত কৰো। বিক্ৰিয়াটিতে উৎপন্ন হওয়া একটি যৌগ ক্যালসিয়াম ক্লোৰাইড হলে ধাতব যৌগ A-এর নাম লেখো এবং বিক্ৰিয়াটির সমতাপূৰ্ণ ৰাসায়নিক সমীকৰণটি লেখো।

ধাতুনি খৌসে A আ দৈলাব হাইড্র'ক্ল'ৰিক এসিডজোঁ ফিনজাথাই জানানৈ মোনসে গেস সোমজিহোয়ো জায় গেসআ জোঁবায় থানায় গংসে মম বাথিখৌ খোমোৱো। সোমজিনায় গেসআ মা? ফিনজাথাইয়াব সোমজিনায় মোনসে খৌসে কেলসিয়াম ক্ল'ৰাইড জায়োব্লা ধাতুনি খৌসে A নি মুং লিৱ আৱো ফিনজাথাইনি সমানসু ৰাসায়নায়ি সমানথাই লিৱ।

কোई धातु यौगिक A तनु हाइड्रोक्लोरिक अम्ल के साथ अभिक्रिया कर एक गैस उत्पन्न करती है, जो जलती मोमबत्ती को बुझा देती है। इस उत्पन्न गैस की पहचान कीजिए। यदि इस अभिक्रिया में उत्पन्न यौगिकों में से एक कैल्सियम क्लोराइड है, तो धातु यौगिक A का नाम बताइए तथा इस अभिक्रिया के लिए सन्तुलित रासायनिक समीकरण लिखिए।

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

What is acid rain? How does it affect our aquatic life?

1+2=3

এছিড বৰষুণ কি? ই আমাৰ জলজ জীৱ (aquatic life)ৰ ওপৰত কেনেদৰে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে?

অ্যাসিড বৃষ্টি কী? এটি আমাদেৱ জলজ জীৱেৰ উপৰে কীভাবে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে?

एसिड अखाया मा? बेयो जॉनि दैनि जिउआरिफोरनि सायाव माबोरै गोहोम खोख्लैयो?

अम्लीय वर्षा क्या है? यह हमारे जलीय जीवधारियों की उत्तरजीविता पर कैसे प्रभाव डालती है?

19. If about 3 mL of sodium sulphate solution is mixed with about 3 mL of barium chloride solution, a white insoluble substance is produced.

যদি 3 mL মান ছ'ডিয়াম ছালফেটৰ দ্ৰৱ এটা 3 mL মান বেৰিয়াম ক্ল'ৰাইডৰ দ্ৰৱৰ সৈতে মিহলোৱা হয়, তেন্তে এটা বগা অদ্ৰাৱ্য পদাৰ্থ উৎপন্ন হয়।

যদি 3 mL পৰিমাণেৰ সোডিয়াম সালফেটৰ এটা দ্ৰৱ 3 mL বেৰিয়াম ক্লোৰাইড দ্ৰৱেৰ সঙ্গে মিশ্ৰিত হয়, তাহলে এটা সাদা অদ্ৰাৱ্য পদাৰ্থ উৎপন্ন হয়।

জিহু 3 mL ফ্ৰাম স'ডিয়াম সালফেটনি গলিলাব মোনসে 3 mL ফ্ৰাম বেৰিয়াম ক্ল'ৰাইডনি গলিলাবজোঁ গলায়দেৱনায জাযো, অল্লা মোনসে গুফুৰ গলিযি মুবা সোমজিযো।

যদি লগভগ 3 mL সোডিয়াম সল্ফেট কে বিলয়ন কো লগভগ 3 mL বেৰিয়াম ক্লোৰাইড কে বিলয়ন কে সাথ মিলায়া জাতা হৈ, তো এক সফেদ অঘুলনশীল পদাৰ্থ উৎপন্ন হোতা হৈ।

- (a) Write the chemical equation of the above reaction. 1

ওপৰৰ বিক্ৰিয়াটোৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণটো লিখা।

উপৰেৰ বিক্ৰিয়াটিৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণটি লেখো।

গোজৌনি ফিনজাথাইনি ৰাসায়নাৰি সমানথাইখৌ লিৰ।

उपरोक्त अभिक्रिया के लिए रासायनिक समीकरण लिखिए।

- (b) What is the white insoluble substance produced in the above reaction? 1

ওপৰৰ বিক্ৰিয়াটোত উৎপন্ন হোৱা বগা অদ্ৰাৱ্য পদাৰ্থটো কি ?

উপৰেৰ বিক্ৰিয়াটিতে উৎপন্ন হওয়া সাদা অদ্ৰাৱ্য পদাৰ্থটি কী ?

গোজৌনি ফিনজাথাইয়াব সোমজিনায গুফুৰ গলিযি মুবায়া মা?

उपरोक्त अभिक्रिया में उत्पन्न सफेद अघुलनशील पदार्थ क्या है?

- (c) To which type of chemical reaction does it belong? 1

এই বিক্ৰিয়াটো কি প্ৰকাৰৰ ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়াৰ অন্তৰ্গত ?

এই বিক্ৰিয়াটি কোন প্ৰকাৰ ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়াৰ অন্তৰ্গত ?

बे फिनजाथाइया मा रोखोमनि फिनजाथाइ?

यह अभिक्रिया किस प्रकार की रासायनिक अभिक्रिया के अन्तर्गत आती है?

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

What are oxidation and reduction reactions? Explain with examples. 3

জাৰণ আৰু বিজাৰণ বিক্ৰিয়াবোৰ কি ? উদাহৰণেৰে সৈতে বুজাই লিখা।

জাৰণ এবং বিজাৰণ বিক্ৰিয়াগুলি কী ? উদাহরণসহ বুঝিয়ে লেখো।

अक्सिजाब आरो अक्सिगारनाय फिनजाथाइफोरा मा? बिदिन्थिजों बेखेवना लि।
उपचयन और अपचयन अभिक्रियाएँ क्या हैं? उदाहरण सहित व्याख्या कीजिए।

20. What was the basis of arrangement of elements in Mendeleev's Periodic Table? Besides gallium, what other elements have since been discovered that were left by Mendeleev in his Periodic Table?

1+2=3

মেণ্ডেলিভৰ পৰ্যাবৃত্ত তালিকাত মৌলবোৰক কি ভিত্তিত সজোৱা হৈছিল? গেলিয়ামৰ উপৰিও আন-কোন কেইটা মৌলৰ বাবে মৌলকেইটা আবিষ্কাৰ হোৱাৰ পূৰ্বেই মেণ্ডেলিভে তেওঁৰ তালিকাত ঠাই ৰাখি থৈ গৈছিল?

মেণ্ডেলিভেৰ পৰ্যাবৃত্ত তালিকাতে মৌলগুলিকে কি ভিত্তিতে সাজানো হৈছিল? গ্যালিয়াম ছাড়াও অন্য কোন মৌলগুলি আবিষ্কাৰ হওয়ার পূৰ্বেই মেণ্ডেলিভ তাঁৰ তালিকাতে স্থান ৰেখে গিয়েছিলেন?

मेण्डेलिभनि आन्थोरारि फारिलाइयाव गुदिमुवाफोरखौ मानि सायाव बिथा खालामनानै साजायनाय जादोंमोन? गेलियामनि अनगायैबो गुबुन गुबुन बबे गुदिमुवाफोरनि थाखाय गुदिमुवाफोरखौ दिहुननायनि सिगां मेण्डेलिभआ बिथानि फारिलाइयाव जायगा लाखिना दोंदोंमोन?

मेन्डेलीफ की आवर्त सारणी में तत्त्वों को किस आधार पर व्यवस्थित किया गया था? गैलियम के अतिरिक्त कौन-कौन से तत्त्वों का पता चला है जिसके लिए मेन्डेलीफ ने खाली स्थान छोड़ दिया था?

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

What is the need to classify the elements? Mention the limitations of Newlands' law of octaves.

1+2=3

মৌলবোৰক শ্ৰেণীবিভাজন কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি? নিউলেণ্ডছৰ অষ্টক সূত্ৰৰ সীমাবদ্ধতাবোৰ উল্লেখ কৰা।

মৌলগুলিৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি? নিউল্যান্ডস-এৰ অষ্টক সূত্ৰৰ সীমাবদ্ধতাগুলি উল্লেখ কৰো।

गुदिमुवाफोरखौ थाखोराननायनि गोनांथिया मा? निउलेण्डसुनि अक्टेभ खान्थिनि बेखानुफोरा मा मा मख'।

तत्त्वों के वर्गीकरण की क्या आवश्यकता है? न्यूलैंड्स के अष्टक सिद्धान्त की सीमाओं को लिखिए।

21. In the following table, some groups of three elements arranged downwards in order of increasing atomic masses are given. Find out which of these groups form Dobereiner triads.

Group A	Atomic Mass	Group B	Atomic Mass	Group C	Atomic Mass
N	14.0	Ca	40.1	Cl	35.5
P	31.0	Sr	87.6	Br	79.9
As	74.9	Ba	137.3	I	126.9

তলৰ তালিকাখনত পাৰমাণৱিক ভৰৰ বৰ্ধিত ক্ৰমত তললৈ সজোৱা, তিনিটা মৌলৰ কেইটামান গোট দিয়া হৈছে। গোটবোৰৰ কোনকেইটা গোটে ড'বেরেইনাৰৰ ট্ৰায়াড গঠন কৰে নিৰ্ণয় কৰা।

গোট A	পাৰমাণৱিক ভৰ	গোট B	পাৰমাণৱিক ভৰ	গোট C	পাৰমাণৱিক ভৰ
N	14.0	Ca	40.1	Cl	35.5
P	31.0	Sr	87.6	Br	79.9
As	74.9	Ba	137.3	I	126.9

নিচৰ তালিকাটিতে তিনিটা মৌলৰ কয়েকটি শ্ৰেণী দেওয়া হয়েছে সেগুলিকে পাৰমাণৱিক ভৰৰ বৰ্ধিতক্ৰমে নিম্নগামীতে সাজাও। শ্ৰেণীগুলিৰ মध्ये কোনগুলি ডোবাবেইনাৰ ট্ৰায়াড গঠন কৰে নিৰ্ণয় কৰো।

শ্ৰেণী A	পাৰমাণৱিক ভৰ	শ্ৰেণী B	পাৰমাণৱিক ভৰ	শ্ৰেণী C	পাৰমাণৱিক ভৰ
N	14.0	Ca	40.1	Cl	35.5
P	31.0	Sr	87.6	Br	79.9
As	74.9	Ba	137.3	I	126.9

গাহায়নি ফাৰিলাইয়াব গুন্দ্ৰাসায়াৰি মোদোমবাঁনি বালাঁনায বাদিয়ৈ গাহায়থিঁ সাজাথনায মোনথাম গুদিমুবাঁনি মোনবৈসো হানজা হোনায জাদোঁ। হানজাফোৰনি ববে হানজায়া ড'বেরিনাৰনি থামঅরজাব সোমজিহোদোঁ দিহুন।

হানজা A	গুন্দ্ৰাসায়াৰি মোদোমবাঁনি	হানজা B	গুন্দ্ৰাসায়াৰি মোদোমবাঁনি	হানজা C	গুন্দ্ৰাসায়াৰি মোদোমবাঁনি
N	14.0	Ca	40.1	Cl	35.5
P	31.0	Sr	87.6	Br	79.9
As	74.9	Ba	137.3	I	126.9

निम्न सारणी में तीन तत्वों के कुछ समूहों को परमाणु द्रव्यमान के आरोही क्रम में ऊपर से नीचे की ओर व्यवस्थित किया गया है। पता लगाइए कि इनमें से कौन-सा समूह डॉबेराइनर त्रिक बनाता है।

समूह A	परमाणु द्रव्यमान	समूह B	परमाणु द्रव्यमान	समूह C	परमाणु द्रव्यमान
N	14.0	Ca	40.1	Cl	35.5
P	31.0	Sr	87.6	Br	79.9
As	74.9	Ba	137.3	I	126.9

22. Which is the main thinking part of the brain? How can any smell be detected? 1+2=3

मस्तिष्क का मुख्य चिन्ता-भावनार अंश कौनसा? यह कौनसा गन्ध केन्द्र है जिससे निर्गन्ध पदार्थों का पता चलता है?

मस्तिष्क का मुख्य चिन्ता-भावनार अंश कौनसा? यह कौनसा गन्ध केन्द्र है जिससे निर्गन्ध पदार्थों का पता चलता है?

मेलेमिन गाहाइ सानग्रा बाहागोआ माबेया? जायखिजाया मोनामनायखौ माबोरै सानखानो हागौ?

मस्तिष्क का कौन-सा भाग मुख्यतः सोचने पर आधारित क्रियाओं को करता है? हमें किसी गन्ध का पता कैसे लगता है?

Or / नाईना / अथवा / एबा / अथवा

How does leaf movement of the sensitive plants differ from the shoot movement towards light? 3

किछुमान संवेदनशील उद्भिदों के पत्तों की गति और कण्टार की गति में क्या अंतर है? पौधों की गति कौनसा पदार्थ है?

कयैकटि संवेदनशील उद्भिदों के पत्तों की गति और कण्टार की गति में क्या अंतर है? पौधों की गति कौनसा पदार्थ है?

खायसे मोनदांग्रा लाइफानि बिलाइनि मावसारनाय जाथाइखौ आरो सोरांनि फारसे सांग्रां लाइफानि गोरलै बिथ'नि मावसारनायखौ माबोरै फाराग खालामनो?

छुईमुई पादों की गति, प्रकाश की ओर प्ररोह की गति से किस प्रकार भिन्न है?

23. What is a placenta? What functions does it perform?

1+2=3

অমরা বা প্লেসেন্টা কি? ই কি কি কার্য সম্পন্ন করে?

অমরা বা প্লাসেন্টা কী? এটি কী কী কার্য সম্পন্ন করে?

फुल एबा प्लासेन्टाया मा? बेयो मा मा हाबा मावफुडो?

प्लेसेन्टा क्या है? यह कौन-कौन सा कार्य सम्पन्न करता है?

Or / नाईवा / अथवा / एबा / अथवा

What is germination? From which part of the seed do the future shoot and root develop? Which part of it stores food?

1+1+1=3

✓ অঙ্কুরণ কি? বীজ এটার কোন অংশের পৰা ভবিষ্যতের কাণ্ড আৰু ভবিষ্যতের শিপা বিকশিত হয়? ইয়াৰ কোন অংশই খাদ্য সংৰক্ষণ কৰি ৰাখে?

अङ्कुरण की? একটি বীজের কোন অংশ থেকে ভবিষ্যতের কাণ্ড এবং ভবিষ্যতের শিকড় বিকশিত হয়? এর কোন অংশ খাদ্য সংরক্ষণ করে রাখে?

गाजा बेरनाया मा? बेगर मोनसेनि बबे खोन्दोनिफ्राय उन बिथ' आरो उन रोदा जौगाबोयो?

बेनिनो बबे बाहागोआ आदारखौ जमा खालामना लाखियो?

अंकुरण क्या है? बीज के किस भाग से भावी प्ररोह तथा भावी जड़ विकसित होते हैं? इनमें से किस भाग में खाद्य संग्रह होता है?

✓ 24. How many pairs of sex chromosomes are contained by the human beings? How is the sex of an offspring determined in human?

1+2=3

মানুহে কেইযোৰ যৌন ক্রম'জ'ম বহন কৰে? মানুহৰ ক্ষেত্ৰত সন্তানৰ লিংগ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়?

মানুষ কত জোড়া যৌন ক্রমোজোম বহন করে? মানুষের ক্ষেত্রে সন্তানের লিঙ্গ কীভাবে নির্ধারণ করা হয়?

मानसिनि मोनबेसे आथोन क्रम'ज'म दं? मानसिनि बेलायाव गथ'सानि आथोनखौ माबोरै थि खालामनाय जायो?

मानवों में कितने लिंग गुणसूत्र के युग्म होते हैं? मानव में बच्चे का लिंग-निर्धारण कैसे होता है?

Or / नाईवा / अथवा / एबा / अथवा

What are acquired and inherited traits? Explain.

3

আর্জিত আৰু বংশানুক্ৰমিক চৰিত্ৰসমূহ কি? ব্যাখ্যা কৰা।

अर्जित এবং बंशानुक्रमिक चरित्रसमूह की? व्याख्या करो।

आरजिनाय आरो फोलेरफारियै आरजिनाय लैखोनफोरा मा? बेखेव।

प्राप्त अभिलक्षण और वंशानुगत अभिलक्षण क्या होते हैं? व्याख्या कीजिए।

23. What is a placenta? What functions does it perform?

1+2=3

অমরা বা প্লেচেন্টা কি? ই কি কি কার্য সম্পন্ন করে?

অমরা বা প্লাসেন্টা কি? এটি কী কী কার্য সম্পন্ন করে?

ফুল এবা প্লাসেন্টায়া মা? বেয়ো মা মা হাৰা মাৱফুডো?

প্লেসেন্টা क्या है? यह कौन-कौन सा कार्य सम्पन्न करता है?

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

What is germination? From which part of the seed do the future shoot and root develop? Which part of it stores food?

1+1+1=3

অঙ্কুরণ কি? বীজ এটার কোন অংশৰ পৰা ভৱিষ্যতৰ কাণ্ড আৰু ভৱিষ্যতৰ শিপা বিকশিত হয়? ইয়াৰ কোন অংশই খাদ্য সঞ্চয় কৰি ৰাখে?

অঙ্কুরণ কী? একটি বীজের কোন অংশ থেকে ভবিষ্যতের কাণ্ড এবং ভবিষ্যতের শিকড় বিকশিত হয়? এর কোন অংশ খাদ্য সঞ্চয় করে রাখে?

গাজা বেরনায়া মা? বেগার মোনসেনি ববে খোন্দোনিফ্রায় उन बिथ' आरो उन रोदा जौगाबोयो? बेनिनो बवे बाहागोआ आदारखौ जमा खालामना लाखियो?

अंकुरण क्या है? बीज के किस भाग से भावी प्ररोह तथा भावी जड़ विकसित होते हैं? इनमें से किस भाग में खाद्य संग्रह होता है?

24. How many pairs of sex chromosomes are contained by the human beings? How is the sex of an offspring determined in human?

1+2=3

মানুহে কেইযোৰ যৌন ক্রম'জ'ম বহন কৰে? মানুহৰ ক্ষেত্ৰত সন্তানৰ লিংগ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়?

মানুষ কত জোড়া যৌন ক্রমোজোম বহন করে? মানুষের ক্ষেত্রে সন্তানের লিঙ্গ কীভাবে নির্ধারণ করা হয়?

मानसिनि मोनबेसे आथोन क्रम'ज'म दं? मानसिनि बेलायाव गथ'सानि आथोनखौ माबोरै थि खालामनाय जायो?

मानवों में कितने लिंग गुणसूत्र के युग्म होते हैं? मानव में बच्चे का लिंग-निर्धारण कैसे होता है?

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

What are acquired and inherited traits? Explain.

3

আর্জিত আৰু বংশানুক্ৰমিক চৰিত্ৰসমূহ কি? ব্যাখ্যা কৰা।

অর্জিত এবং বংশানুক্ৰমিক চরিত্রসমূহ কী? ব্যাখ্যা করো।

आरजिनाय आरो फोलेरफारियै आरजिनाय लैखोनफोरा मा? बेखेव।

प्राप्त अभिलक्षण और वंशानुगत अभिलक्षण क्या होते हैं? व्याख्या कीजिए।

25. What do you mean by an electric circuit? Draw an electric circuit comprising of a cell, an electric bulb, an ammeter and a plug key.

1+2=3

বৈদ্যুতিক বর্তনী মানে কি বুজা? কোষ, বৈদ্যুতিক বাম্ব, এমিটার আৰু প্লাগ ছাবিৰ সৈতে এটা বৈদ্যুতিক বর্তনীৰ চিত্ৰ অংকন কৰা।

বৈদ্যুতিক বর্তনী বলতে কী বোঝো? কোষ, বৈদ্যুতিক বাম্ব, অ্যামিটার এবং প্লাগ চাবিসহ একটি বৈদ্যুতিক বর্তনীৰ চিত্ৰ অঙ্কন কৰো।

মোব্লিৰ সোঁখন্থাই হোনব্লা মা বুজियो? बेटारी, मोब्लिब बाल्ब, एमिटर आरो साबि फोनांजाबनाय मोनसे मोब्लिब सोंखन्थाइनि सावगारि आखि।

विद्युत् परिपथ का क्या अर्थ है? एक सेल, एक विद्युत् बल्ब, एक ऐमीटर तथा एक प्लग कुंजी से मिलकर बने एक विद्युत् परिपथ का आरेख बनाइए।

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

State Ohm's law. Draw $V-I$ graph for nichrome wire.

1+2=3

ওমৰ সূত্ৰটো লিখা। নিক্ৰম তাঁৰৰ $V-I$ লেখখন অংকন কৰা।

ওহম-এৰ সূত্ৰটি লেখো। নাইক্ৰম তাৰেৰ $V-I$ লেখটি অঙ্কন কৰো।

अमनि खान्थिखौ लिर। निक्रम तारनि $V-I$ बो-सावगारि आखि।

ओम का नियम क्या है? नाइक्रोम तार के लिए $V-I$ ग्राफ बनाइए।

26. Two circular coils A and B are placed close to each other. If the current in the coil A is changed, will some current be induced in the coil B ? Give reasons.

1+2=3

দুডাল বৃত্তাকাৰ কুণ্ডলী A আৰু B পৰস্পৰ ওচৰা-ওচৰিকৈ বখা হৈছে। A কুণ্ডলীত প্ৰবাহ পৰিবৰ্তন হ'লে B কুণ্ডলীত প্ৰবাহ আৰিষ্ট হ'বনে? কাৰণ দৰ্শোৱা।

দুটি বৃত্তাকাৰ কুণ্ডলী A এবং B পরস্পর কাছাকাছি রাখা হয়েছে। A কুণ্ডলীতে প্ৰবাহ পৰিবৰ্তন হলে B কুণ্ডলীতে প্ৰবাহ আৰিষ্ট হব কি? কাৰণ দেখাও।

गने बॅखनारि रेबखन A आरो B खी गावजोंगाव खाथि खाथियै लाखिनाय जादों। A रेबखननि दाहारखी सोलायनाय जायोब्ला B रेबखनाव खायसे दाहार साथानांगोन नामा? जाहोन हो।

दो वृत्ताकार कुंडलियाँ A तथा B एक-दूसरे के निकट स्थित हैं। यदि कुंडली A में विद्युत्धारा में कोई परिवर्तन करें, तो क्या कुंडली B में कोई विद्युत्धारा प्रेरित होगी? कारण लिखिए।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

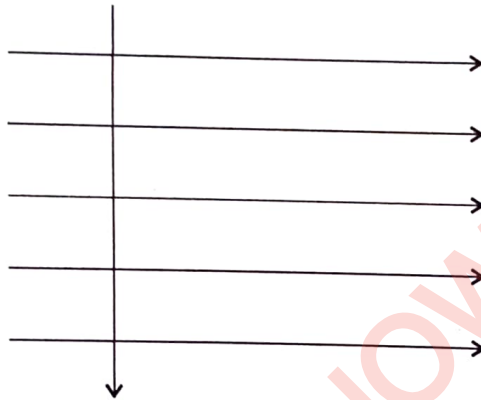
An electron enters a magnetic field at right angles to it as shown in the figure below. What will be the direction of force acting on the electron? Justify your answer. 1+2=3

এটা ইলেকট্রনে এখন চুম্বক ক্ষেত্রে চিত্রত দেখুওৱাৰ দৰে লম্বভাৱে প্ৰৱেশ কৰিছে। ইলেকট্রনটোৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা বলৰ দিশ কি হ'ব? উত্তৰৰ যথার্থতা নিৰ্ণয় কৰা।

একটি ইলেকট্রন একটি চুম্বক ক্ষেত্রে চিত্রে দেখানো অনুযায়ী লম্বভাৱে প্ৰৱেশ করেছে। ইলেকট্রনটির উপরে ক্ৰিয়া কৰা বলৰ অভিমুখ কি হ'বে? উত্তৰৰ যথার্থতা নিৰ্ণয় কৰো।

সাবগাৰিয়াব দিন্থিনায় বাদিয়ৈ মোনসে ইলেকট্রনা মোনসে সুম্বক সালিয়াব থোগৈ হাৰহৈদৌ। ইলেকট্রননি সায়াব জাথাই খালামনায় বোলোনি দিগা মা জাগোন? ফিননায়নি থাৰখৌ দিহুন।

নীচে চিত্র में दर्शाए अनुसार कोई इलेक्ट्रॉन किसी चुम्बकीय क्षेत्र में क्षेत्र के लम्बवत् प्रवेश करता है। इलेक्ट्रॉन पर आरोपित बल की दिशा क्या होगी? अपने उत्तर की यथार्थता बताइए।

Magnetic field / চুম্বক ক্ষেত্র /
চুম্বক ক্ষেত্র/ সুম্বক সালি /
চুম্বকীয় ক্ষেত্র

Electron / ইলেকট্রন / ইলেকট্রন / ইলেকট্রন / ইলেকট্রন

27. A person cannot see nearby objects distinctly but can see distant objects clearly. What could be the defect the person is suffering from? Draw a ray diagram correcting the defect. 1+2=3

এজন মানুহে ওচৰৰ বস্তুবোৰ স্পষ্টকৈ দেখা নাপায় কিন্তু দূৰৰ বস্তুবোৰ ভালকৈ দেখা পায়। মানুহজনৰ বিকাৰটো কি হ'ব পাৰে? বিকাৰটোৰ সংশোধন দেখুৱাই ৰশ্মি চিত্ৰ অংকন কৰা।

একজন মানুহ কাছের জিনিস স্পষ্টভাবে দেখতে পায় না কিন্তু দূরের জিনিস ভাল করে দেখতে পায়। মানুষটির বিকাৰটি কী হতে পারে? বিকাৰটির সংশোধন দেখিয়ে ৰশ্মি চিত্ৰ অঙ্কন কৰো।

सासे मानसिया खाथिनि मुवाफोरखौ रोखायै नुवा, नाथाय गोजाननि मुवाफोरखौ रोखायै नुयो। मानसिनि नुथाइया मा जानो हागौ? बे नुथाइखौ फाहामनो थाखाय बाहायनाय रोदा सावगारि आखि।

एक व्यक्ति निकट की वस्तुओं को सुस्पष्ट नहीं देख सकता, परन्तु दूर की वस्तुओं को सुस्पष्ट देख सकता है। यह व्यक्ति किस दृष्टि-दोष से पीड़ित है? इस दोष को संशोधित करते हुए एक किरण आरेख बनाइए।

Or / नाईना / अथवा / एबा / अथवा

Sunlight is made up of seven colours. To prove this idea by Newton, explain the recombination of the spectrum of white light by drawing a ray diagram.

1+2=3

সূর্যৰ পোহৰ সাতটা বঙেৰে গঠিত। নিউটনৰ এই ধাৰণাটো প্ৰমাণ কৰিবলৈ বগা পোহৰৰ বৰ্ণালীৰ পুনৰ সংযোজনৰ ৰশ্মি চিত্ৰ অংকন কৰি ব্যাখ্যা কৰা।

সূৰ্যৰ আলো সাতটি বঙে গঠিত। নিউটনৰ এই ধাৰণাটি প্ৰমাণ কৰাৰ জন্ম সাদা আলোৰ বৰ্ণালীৰ পুনঃসংযোজনৰ ৰশ্মি চিত্ৰ অঙ্কন কৰে ব্যাখ্যা কৰো।

साननि सोरां मोनस्नि गाबनि जथाइ। निउटननि बे सानखानायखौ फोरमान खालामनो गुफुर सोरांनि गाबमालाखौ फनांजाबफिननाय रोदा सावगारि आखिनानै बेखेव।

सूर्य का प्रकाश सात रंगों से बना है। न्यूटन की इस धारणा को सिद्ध करने के लिए श्वेत प्रकाश के स्पेक्ट्रम के पुनर्योजन की किरण आरेख द्वारा व्याख्या कीजिए।

28. What is solar cell panel? What are the advantages associated with solar cells?

1+2=3

সৌৰ কোষ ফলক কি? সৌৰ কোষ ব্যৱহাৰৰ সুবিধাসমূহ কি কি?

সৌৰ কোষ ফলক কী? সৌৰ কোষ ব্যবহারের সুবিধাসমূহ কী কী?

सलार सेल पेनेलआ मा? सलार सेल बाहायनायनि गाहाइ खाबुफोरा मा मा?

सौर सेल पैनल क्या है? सौर सेलों के व्यवहार की सुविधाएँ क्या-क्या हैं?

29. (a) Define malleability.

ধাতুৰ ঘাতসহনীয়তাৰ সংজ্ঞা লিখা।

ধাতুৰ ঘাতসহনীয়তাৰ সংজ্ঞা লেখো।

धातुनि बुदामल्लेजाग्रानि बुंफोरथि हो।

आघातवर्धता की परिभाषा लिखिए।

(b) What is allotrope? Write the two allotropes of carbon.

বহুরূপ কি? কাৰ্বনৰ বহুরূপ দুটাৰ নাম লিখা।

বহুরূপ কী? কাৰ্বনেৰ দুটি বহুরূপ-এৰ নাম লেখো।

महरबांआ मा? कार्बननि महरबां मोननैनि मुं लिर।

अपरूपक क्या है? कार्बन के दो अपरूपकों के नाम लिखिए।

(c) Explain amphoteric oxides with examples.

উদাহৰণেৰে সৈতে উভধৰ্মী অক্সাইড ব্যাখ্যা কৰা।

উদাহরণসহ উভधर्मी अक্সाइड व्याख्या करो।

बिदिन्थिजों मोननै धोरोमारि अक़साइडनि बेखेवथि हो।

उभयधर्मी ऑक्साइडों की उदाहरण सहित व्याख्या कीजिए।

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

(a) Which gas is produced when dilute hydrochloric acid is added to a reactive metal?

এটা সক্ৰিয় ধাতুত লঘু হাইড্ৰ'ক্ল'ৰিক এছিড যোগ কৰিলে কি গেছ উৎপন্ন হয়?

একটি সক্ৰিয় ধাতুতে হাইড্ৰোক্লোৰিক অ্যাসিড যোগ কৰলে কোন্ গ্যাস উৎপন্ন হয়?

मोनसे सांग्रां धातुआव दैलाव हाइड्र'क्ल'रिक एसिड दाजाब देरोब्ला मा गेस सोमजियो?

एक अभिक्रियाशील धातु के साथ तनु हाइड्रोक्लोरिक अम्ल को मिलाने पर कौन-सी गैस उत्पन्न होती है?

- (b) Write the chemical equations for the following reactions : 2

তলৰ বিক্ৰিয়াবোৰৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণ লিখা :

নীচৰ বিক্ৰিয়াগুলিৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণ লেখা :

गाहायनि फिनजाथाइफोरनि रासायनारि समानथाइ लिख :

निम्न अभिक्रियाओं के लिए रासायनिक समीकरण लिखिए :

- (i) Reaction of iron with steam

জলীয় বাষ্পৰ লগত আইৰনৰ বিক্ৰিয়া

জলীয় বাষ্পৰ সঙ্গে লোহাৰ বিক্ৰিয়া

दै खफ'जों सोरनि फिनजाथाइ

भाप के साथ लोहे (आयरन) की अभिक्रिया

- (ii) Reaction of calcium with water

পানীৰ লগত কেলছিয়ামৰ বিক্ৰিয়া

জলৰ সঙ্গে ক্যালসিয়ামৰ বিক্ৰিয়া

दैजों केलसियामनि फिनजाथाइ

जल के साथ कैल्सियम की अभिक्रिया

- (c) What happens when zinc is added to a solution of iron(II) sulphate? Write the chemical reaction that takes place. 2

আইৰন(II) ছালফেট দ্ৰৱণত যিৎক ধাতু দিলে কি ঘটে? সংঘটিত হোৱা ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়াটো লিখা।

आयरन(II) सालफेट द्रवणे जिंक धातु दिले की घटे? संघटित हওয়া रासायनिक विक्रिया लिख।

जिंकखौ आयरन(II) सालफेट गलिलावआव होदेरोब्ला मा जायो? सोमजिनाय रासायनारि फिनजाथाइखौ लिख।

जिन्क को आयरन(II) सल्फेट के विलयन में डालने से क्या होता है? इसकी रासायनिक अभिक्रिया लिखिए।

30. (a) Mention two properties of carbon which lead to the huge number of carbon compounds. 1

কাৰ্বনৰ যি দুটা ধৰ্মৰ বাবে অজস্র কাৰ্বন যৌগ পোৱা যায়, সেই ধৰ্ম দুটা উল্লেখ কৰা।

কাৰ্বনেৰে যে দুটি ধৰ্মেৰে জন্ম অজস্র কাৰ্বন যৌগ পাওয়া যায়, সেই ধৰ্ম দুটি উল্লেখ কৰো।

কাৰ্বননি জায় মোননৈ ধোৱোমনি থাখায় গোবাঁ কাৰ্বন খৌসে মোননায় জায়ো, বে ধোৱোম মোননৈখৌ মখ'।

कार्बन के दो गुणधर्म कौन-से हैं, जिनके कारण काफी मात्रा में कार्बन यौगिक प्राप्त होते हैं?

- (b) Write the reaction when ethanol is heated with alkaline KMnO_4 solution. Name the product of this reaction. 2

ইথানলক ক্ষাৰকীয় KMnO_4 ৰ সৈতে উত্তপ্ত কৰিলে সংঘটিত হোৱা বিক্ৰিয়াটো লিখা। এই বিক্ৰিয়াটোৰ বিক্ৰিয়াজাত পদাৰ্থটোৰ নাম লিখা।

ইথানলকে ক্ষাৰকীয় KMnO_4 -এৰ সঙ্গে উত্তপ্ত কৰলে সংঘটিত হওয়া বিক্ৰিয়াটি লেখো। এই বিক্ৰিয়াটিৰ বিক্ৰিয়াজাত পদাৰ্থটিৰ নাম লেখো।

इथानलखौ खारदैयारि KMnO_4 जों फुडुंनयाव सोमजिनाय फिनजाथाइखौ लिर। बे फिनजाथाइनि फिनजाथा मुवाखौ लिर।

एथनॉल को क्षारीय KMnO_4 विलयन के साथ गर्म करने से होने वाली अभिक्रिया को लिखिए। इस अभिक्रिया के उत्पाद का नाम लिखिए।

- (c) Draw the electron dot structures of the following : 2

তলত দিয়াবোৰৰ ইলেক্ট্ৰন বিন্দু গঠন আঁকা :

নিম্নোক্তগুলিৰ ইলেক্ট্ৰন বিন্দু গঠন আঁকো :

गाहायाव होनायफोरनि इलेक्ट्रन फ'था दाथाइ आखि :

निम्न की इलेक्ट्रॉन बिन्दु संरचनाएँ चित्रित कीजिए :

(i) Propanol

(ii) Propyne

প্ৰ'পানল

প্ৰ'পাইন

প্রোপানল

প্রোপাইন

प्र'पानल

प्र'पाइन

प्रोपानॉल

प्रोपाइन

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

(a) What are unsaturated carbon compounds?

1

অসংপৃক্ত কাৰ্বন যৌগবোৰ কি ?

অসংপৃক্ত কাৰ্বন যৌগগুলি কী ?

আবুঁজাযি কাৰ্বন খৱীসেফোৰা মা?

অসংপৃক্ত কাৰ্বন যৌগিক ক্যা হৈ?

(b) A mixture of oxygen and ethyne is burnt for welding of iron. Explain why a mixture of ethyne and air is not used.

2

লোহা জোৰা দিয়া সময়ত (welding) অক্সিজেন আৰু ইথাইন দহন কৰা হয়।
ইথাইনৰ লগত বায়ু কিয় ব্যৱহাৰ কৰা নহয়, ব্যাখ্যা কৰা।

লোহা জোড়া দেওয়ার সময়ে (welding) অক্সিজেন এবং ইথাইন দহন করা হয়।
ইথাইনের সঙ্গে বায়ু কেন ব্যবহার করা হয় না, ব্যাখ্যা করো।

অক্সিজেন আৰু ইথাইননি জ'থাইখৌ জালাই হোনাযনি থাখায় সাবনায জাযো। ইথাইন
আৰু বাৰনি জ'থাইখৌ মানো বাহাযনায জাযা।

लोहे के वेल्डिंग के लिए ऑक्सीजन तथा इथाइन के मिश्रण का दहन किया जाता है।
व्याख्या कीजिए कि क्यों इथाइन और वायु के मिश्रण का प्रयोग नहीं किया जाता है।

(c) Write the structures of the two structural isomers for butane and give their names.

2

বিউটেনৰ গঠন সমযোগী দুটাৰ গঠন আৰু সিহঁতৰ নাম লিখা।

বিউটেনেৰ গঠনাত্মক সমযোগী দুটিৰ গঠন এবং সেগুলির নাম লেখো।

বিউটেননি সমান অৱজাৰথি মননৈনি দাথাই আৰু বেসোৱনি মুং লি।

ब्यूटेन के दो संरचनात्मक समावयवों की संरचनाएँ तथा उनके नाम लिखिए।

খাদ্যৰ কিয় প্ৰয়োজন? আমি খোৱা খাদ্যবস্তুবোৰ অৱশেষত কি ৰূপত আৰু আমাৰ শৰীৰৰ ক'ত সঞ্চিত হয়গৈ? শক্তিৰ যোগান ধৰাৰ অৰ্থে বিভিন্ন জীৱবোৰত কি কি বেলেগ বেলেগ প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা গ্লুক'জৰ জাৰণ ঘটে?

31. Why do organisms require food? In what form and where do the food substances that we consume get stored ultimately in our body? What are the different ways in which glucose is oxidized to provide energy in various organisms? 1+1/2+1/2+3=5

জীৱবোৰৰ খাদ্যৰ কিয় প্ৰয়োজন? আমি খোৱা খাদ্যবস্তুবোৰ অৱশেষত কি ৰূপত আৰু আমাৰ শৰীৰৰ ক'ত সঞ্চিত হয়গৈ? শক্তিৰ যোগান ধৰাৰ অৰ্থে বিভিন্ন জীৱবোৰত কি কি বেলেগ বেলেগ প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা গ্লুক'জৰ জাৰণ ঘটে?

জীৱদেৱে খাদ্যৰ প্ৰয়োজন কেনে হয়? আমাদেৱে খাওয়া খাদ্যবস্তুগুলি আমাদেৱে শৰীৰে অবশেষে কীৰূপে এবং কোথায় গিয়ে সঞ্চিত হয়? শক্তিৰ যোগান দেওয়ার অৰ্থে বিভিন্ন জীৱেৰ মध्ये কী কী ভিন্ন ভিন্ন প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা গ্লুকোজৰ জাৰণ ঘটে?

জিৰফোৱাৰ আদাৰনি গোনাঁথি জায়ো মানো? জোঁ জানায় আদাৰফোৱা জোৰথানায়াব মা মহাৱাৱ আৱো জোঁনি সোলেৱনি ৰৰেয়াব জমা জায়ো? শক্তি জগায়নো থাখায় গুবুন জিৰফোৱাব মা মা গুবুন গুবুন মাৱখান্দিজোঁ গ্লুক'জনি অক্সিজাৰনায় জায়ো?

जीवों को भोजन क्यों जरूरी है? हमारे द्वारा खाया गया भोजन अन्ततः हमारे शरीर में किस रूप में तथा किस भाग में संचित होता है? ग्लूकोज के ऑक्सीकरण से भिन्न जीवों में ऊर्जा प्राप्त करने के विभिन्न पथ क्या हैं?

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

Draw a neat labelled diagram of a longitudinal section of the human heart and show the course of blood flows through it with arrow marks, and describe the course of blood flow very briefly. State the importance of the valves present in between the auricles and ventricles. 2+2+1=5

মানুহৰ হৃৎপিণ্ডৰ এটি পৰিস্কাৰ চিহ্নিত দৈৰ্ঘ্যছেদৰ ছবি আঁকা আৰু কাঁড় চিনৰ দ্বাৰা ইয়াৰ মাজেৰে প্ৰবাহিত হোৱা ৰক্ত প্ৰবাহৰ দিশ দেখুওৱা আৰু ৰক্ত প্ৰবাহৰ দিশৰ এটি চমু বিৱৰণ দিয়া। অলিন্দ আৰু নিলয়ৰ মাজৰ কপাটবোৰৰ গুৰুত্ব ব্যক্ত কৰা।

মানুষের হৃৎপিণ্ডের একটি পরিষ্কার চিহ্নিত দৈর্ঘ্যছেদের ছবি আঁকো এবং তির চিহ্ন দ্বারা এর মধ্য দিয়ে প্রবাহিত হওয়া রক্ত প্রবাহের অভিমুখটি দেখাও এবং রক্ত প্রবাহের অভিমুখের একটি সংক্ষিপ্ত বিবরণ দাও। অলিন্দ এবং নিলয়ের মধ্যে কপাটগুলির গুরুত্ব ব্যক্ত কৰো।

मानसिनि मैखुननि मोनसे रोखा दिन्थिनाय लाउग'आरि सावगारि आखि आरो काड़ सिनजोँ बेनि गेजेरजोँ बोहैनाय थै दाहारनि दिगखौ दिन्थि आरो थै दाहारनि दिगनि बागै गुवारै सावराय। अखं आरो इसिनि गेजेरनि भाल्भफोरनि गोनांथिखौ मख'।

मानव हृदय के अनुदैर्घ्य काट दृश्य का एक साफ नामांकित चित्र बनाइए तथा उसमें रक्त के बहाव को तीर चिह्न के द्वारा दर्शाइए और संपूर्ण रूप से रक्त के बहाव का अति संक्षेप में वर्णन कीजिए। अलिनद तथा निलय के बीच स्थित वाल्व का महत्त्व व्यक्त कीजिए।

32. A convex mirror used for rear view of a car has a radius of curvature of 2 metre. If a truck is located at 15 metre from this mirror, find the position, nature and size of the image. 5

এখন সৰু বাহনৰ পিছলৈ চোৱা উত্তল দাপোণৰ ভাঁজ ব্যাসাৰ্ধ 2 মিটাৰ। দাপোণখনৰ পৰা 15 মিটাৰ দূৰত্বত থকা ট্ৰাক এখনৰ প্ৰতিবিম্বৰ স্থান, প্ৰকৃতি আৰু আকাৰ নিৰ্ণয় কৰা।

একটি মোটৰ গাড়ীৰ পিছনে দেখাৰ উত্তল দৰ্পণৰ ভাঁজ ব্যাসাৰ্ধ 2 মিটাৰ। দৰ্পণটি থেকে 15 মিটাৰ দূৰত্বে থকা একটি ট্ৰাকৰ প্ৰতিবিম্বৰ স্থান, প্ৰকৃতি এবং আকাৰ নিৰ্ণয় কৰো।

উন্থি নাথনো থাখায় গংসে ফিসা অট'মবাইলাব বাহাযনায় গংসে খংসা আয়নানি খেঁখা স'খাবআ 2 মিটাৰ। জিডু গংসে ট্ৰাক গাৰিখৌ আয়নানিফ্ৰায় 15 মিটাৰ গोजानाव लाखिना दोननाय जायो अब्ला सायखंनि थावनि, आखुथाइ आरो सायखंनि महरखौ दिहुन।

एक वाहन में पीछे का दृश्य देखने के लिए उपयोग होने वाले उत्तल दर्पण की वक्रता-त्रिज्या 2 मीटर है। यदि एक ट्रक इस दर्पण से 15 मीटर की दूरी पर है, तो प्रतिबिंब की स्थिति, प्रकृति तथा आकार (साइज) ज्ञात कीजिए।

Or / নাইবা / অথবা / एबा / अथवा

We wish to obtain an erect image of an object using a concave mirror of focal length 20 cm. What should be the range of distance of the object from the mirror? What is the nature of the image? Is the image larger or smaller than the object? Draw a ray diagram to show the image formation. 5

20 cm ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্যৰ অৱতল দাপোণ এখন ব্যৱহাৰ কৰি আমি লক্ষ্যবস্তু এটাৰ থিয় প্ৰতিবিম্ব পাব বিচাৰিছোঁ। দাপোণৰ পৰা লক্ষ্যবস্তুৰ দূৰত্বৰ পৰিসৰ কিমান হোৱা উচিত? প্ৰতিবিম্বৰ প্ৰকৃতি কি হ'ব? প্ৰতিবিম্বটো লক্ষ্যবস্তুতকৈ ডাঙৰ নে সৰু? প্ৰতিবিম্ব গঠনৰ এটা ৰশ্মি চিত্ৰ অংকন কৰা।

20 cm ফোকাস দৈৰ্ঘ্যৰ একটি অবতল দৰ্পণ ব্যবহার করে আমরা একটি লক্ষ্যবস্তুর খাড়া প্ৰতিবিম্ব পেতে চাই। দৰ্পণটি থেকে লক্ষ্যবস্তুর দূৰত্বৰ পৰিসৰ কত হওয়া উচিত? প্ৰতিবিম্বৰ প্ৰকৃতি কী হব? প্ৰতিবিম্বটি লক্ষ্যবস্তুটি থেকে বড় হব নে ছোট হব? প্ৰতিবিম্বটি গঠনে একটি ৰশ্মি চিত্ৰ অঙ্কন কৰো।

20 cm फ'कास जानथाइन खरलेब आयना गंसे बाहायनानै जों नोजोर मुवानि मोनसे थिया सायखं मोननो नागिरदों। आयनानिफ्फ्राय नोजोर मुवानि जानथाइया बेसेबां जानो नांगोन? सायखंनि आखुथाया मा जागोन? सायखंआ नोजोरमुवानिखुइ देरसिन ना दुइसिन? बेनि मोनसे रोदा सावगारि आखि।

20 cm फोकस दूरी के एक अवतल दर्पण का उपयोग करके हम किसी बिंब का सीधा प्रतिबिंब बनाना चाहते हैं। बिंब की दर्पण से दूरी का परिसर (range) क्या होना चाहिए? प्रतिबिंब की प्रकृति कैसी है? प्रतिबिंब, बिंब से बड़ा है अथवा छोटा? इस स्थिति में प्रतिबिंब बनने का एक किरण आरेख बनाइए।
